

УДК636.082.4/234.1

ВІДТВОРНА ЗДАТНІСТЬ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ ЗА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Т. П. Шкурко, д. с.-г., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

***Анотація.** Встановлено, що високопродуктивні корови голштинської породи з тривалим терміном продуктивного використання мають середній вік першого отелення $829,20 \pm 12,06$ днів з модальним значенням даного показника 836 днів. Для високопродуктивних тварин з надоєм $11314,78 \pm 93,57$ кг молока за стандартну лактацію характерний подовжений сервіс-період $186 \pm 6,11$ днів.*

***Ключові слова:** корова, голштинська порода, відтворна здатність, продуктивність*

Постановка проблеми. Основною умовою ефективного ведення галузі молочного скотарства є відтворення стада. Періодичність отелень корів крім отримання приплоду, також сприяє одержанню від них більшої кількості молока. Тому підтримання плодючості тварин є важливим як зоотехнічним і господарським, так і економічним заходом [1,2].

У високопродуктивних корів, через поширені невідповідності умов утримання, параметрів мікроклімату і повноцінності годівлі, значно частіше ніж у середньо- і низькомолочних тварин виникають порушення обміну речовин, що супроводжується розвитком акушерських і гінекологічних хвороб та неплідністю. В.К. Милованов [3] пояснює цю залежність перевагою лактаційної домінанти, внаслідок чого статева система залишається в анемічному, дистрофічному стані й не може привести до нормальної тички, овуляції й запліднення. А.П. Полковникова із співавторами [4] вважає, що показники відтворної функції корів характеризують відношення «організм-середовище», що склалося в момент аналізу ситуації, а також тиску природного відбору в стаді. Крім цього порушення відтворних функцій, особливо у високопродуктивних корів, скорочує термін господарського використання, знижує рівень молочної продуктивності і разом рентабельність галузі в цілому [5,6]. Взагалі підвищення рівня відтворної функції в скотарстві завжди було проблематичне і в даний час має великий практичний і науковий інтерес, особливо до високопродуктивних тварин нових генотипів.

Метою роботи було вивчення відтворної здатності високопродуктивних корів з тривалим терміном продуктивного використання.

Дослідження проведені на базі промислового молочного комплексу ПрАТ «Агро-Союз» на групі корів голштинської породи з тривалим терміном продуктивного використання. Поголів'я цілорічно утримується в приміщеннях полегшеного типу за безприв'язно-боксового способу. В господарстві використовується метод синхронізації статевого циклу. У великих стадах ускладнюється виявлення корів в охоті та визначення оптимальних строків їх осіменіння. Тому даний метод на сучасних фермах набуває щодалі більшої популярності завдяки тому, що фактично виключає необхідність виявляти корів в охоті.

Результати досліджень показали, що середня тривалість продуктивного використання корів дослідної групи ($n=106$) становить $5,7\pm 0,13$ лактацій, середній надій за перші 305 днів лактації (стандартизована тривалість) усіх закінчених лактацій – $11314,78 \pm 93,57$ кг молока зі середнім вмістом жиру $3,83\pm 0,005$ % і білка $3,17\pm 0,005$ %. Ступінь мінливості за надоем висока $Cv=18,5$ %.

Відтворення молочної худоби за умов промислової технології має свої особливості. Висока концентрація тварин за великогрупового утримання негативно впливає на їх фізіологічні функції. Вибракування корів із комплексів із-за порушення відтворних функцій сягає 30 % [1]. За нашими дослідженнями більшість завезеного поголів'я голштинської худоби в процесі господарського використання вибуло за причиною погіршення відтворної функції організму [2]. За таких умов великого значення набуває оцінка і відбір тварин за відтворними якостями.

Відтворна здатність корів – складна фізіологічна ознака, що включає чисельний ряд показників. При дослідженні були враховані вік першого отелення, тривалість міжотельного періоду, сервіс-періоду, сухостійного періоду та періоду тільності корів. Аналіз даних свідчить, що середній вік першого отелення корів у групі становить $829,20\pm 12,06$ днів з модальним значенням даного показника 836 днів. Середня тривалість сервіс-періоду по групі подовжена і становить $186\pm 6,11$ днів, сухостійного періоду – $43,19\pm 0,97$ днів, коефіцієнт відтворної здатності 0,78. Наведені дані говорять про те, що тільки корови з міцним здоров'ям можуть витримувати такі фізіологічні навантаження з коротким сухостійним періодом. У корів з високою молочною продуктивністю із організму з молоком виділяється велика кількість поживних речовин, які часто не в повній мірі поповнюються за рахунок кормів.

Відомо, що тривалість тільності у корів є спадково-зумовленою видовою ознакою, яка незначно варіює під дією зовнішніх і спадкових чинників, а крайні відхилення від середньої тривалості тільності ведуть до зниження життєздатності плоду. Тому в дослідженнях була вивчена тривалість періоду ембріогенезу. Встановлено, що середня тривалість тільності у корів становила $278\pm 0,52$ дня ($Cv=4.6$ %) з модальним значенням 277 днів.

Висновок. Отже, високопродуктивні корови голштинської породи з тривалим терміном продуктивного використання мають середній вік першого отелення $829,20\pm 12,06$ днів з модальним значенням даного показника 836 днів. Для високопродуктивних тварин з тривалим терміном продуктивного використання протягом життя характерний подовжений сервіс-період $186\pm 6,11$ днів

Бібліографічний список

- 1 Завертяев Б.П., Волгин В.И. Справочник зооветеринара-селекционера по молочному скотоводству. М.: Колос, 1984. 223 с.
- 2.Шкурко Т.П. Продуктивне використання корів молочних порід Монографія. Дніпропетровськ: ІМА Пресс, 2009. 240 с.
3. Милованов В.К. Биология воспроизведения и искусственного осеменения сельскохозяйственных животных / В.К. Милованов. М.: Сельхозиздат, 1962. 696 с.
4. Эколого-генотипический подход к оценке результатов породопреобразовательного процесса / А.П. Полковникова, В.Ф. Вацкий, Б.А. Агафонов и др. // Породы и

породообразовательные процессы в животноводстве. К.: Южное отделение ВАСХНИЛ, 1989. С. 40-48.

5. Шкурко Т.П. Відтворна здатність корів, як критерій їх адаптації Вісник Інституту тваринництва ЦР УААН: Науково-виробниче видання. – Дніпропетровськ: Деліта, 2008. Вип. 3. С. 42-51.

REPRODUCTIVE CAPACITY OF HIGHLY PRODUCTIVE COWS IN INDUSTRIAL TECHNOLOGY

T.P. Shkurko

Dnipro State Agrarian and Economic University

Abstract. *It was found that highly productive Holstein cows with a long period of productive use have an average of the first calving of $829,20 \pm 12,06$ days with a modal value of this indicator of 836 days. For highly productive animals with milk yield of 11314.78 ± 93.57 kg of milk for standard lactation is characterized by an extended service period of 186 ± 6.11 days.*

Keywords: *cow, Holstein breed, reproductive ability, productivity*